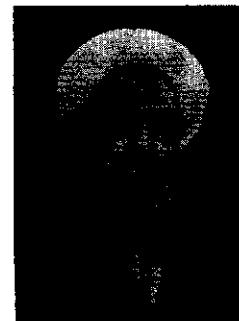

درگذشتگان

درگذشت حضرت آیت الله وجدانی فخر

درس داد و جلسات آموزشی ایشان یکی از باسابقه ترین و پر رونق ترین جلسات درسی حوزه علمیه قم به شمار می رفت و صدها نوار درسی او هم اکنون در سراسر کشور موجود است. او روزهای تعطیل حوزه به تبلیغ دین در داخل و خارج کشور (ترکیه، آلمان، هلند و بلژیک) می پرداخت و از این رهگذر موفق به ارائه خدمات فکری و فرهنگی و اجتماعی بسیار شد. او دارای اجازات متعدد اجتهادی، روایی و امور حسیه از اکثر مراجع تقليید، همچون آقا شیخ عبدالنبي عراقی، حجت کوهكمیری، بروجردي، امام خمینی، مرحوم محقق داماد و آقای اراكی به شاگردی پرداخت. معظم له در کنار آموختن، به آموزش معلومات خود به دیگران برآمد و در این راستا سالیان دراز بر مستند تدریس تکیه زد و هزاران نفر از فرهیختگان و فضلای حوزه را از آیینه خور زلال دانش خویش سیراب کرد. وی در نزدیک به چهل سال تدریس کتابهای شرح منظومه (۵بار)، شرح لمعه (۲۳بار)، رسائل و مکاسب (۱۰ دوره)، کفاية الاصول (۵دوره)، شرح تحرید و خارج فقه را

از شمار دو چشم یک تن کم وز شمار خرد هزاران بیش فقیه بزرگوار و استاد نامدار حوزه علمیه قم، حضرت آیت الله آقا حاج شیخ قدرت الله وجدانی فخر-قدس سرہ- از چهره های مشهور به علم و فضل و تقدیم در حوزه علمیه و از بر جسته ترین و نام آور ترین اساتید و آینه تمام نمای اخلاق اسلامی به شمار می رفت. فقید سعید به سال ۱۳۵۱ق (۱۳۱۱ش) در یکی از روزهای شهر سراب زاده شد و پس از پشت سر نهادن دوران کودکی و نوجوانی، در چهارده سالگی (۱۳۲۵ش) به عشق تحصیل علوم دینی روی به سراب نهاد و ادبیات عرب را فراگرفت و پس از اندکی به تبریز کوچید

رهبری کوشاید و چندبار درس را تعطیل کرد و به جبهه‌های نبرد شتافت و در کنار رزم‌مندگان کفرستیز گذراند و در راهپیماییها همیشه شرکت داشت.

سرانجام قلب حق باور او در سحرگاه روز شنبه اول ربیع‌الثانی ۱۴۱۷ق (۲۷ مرداد ۱۳۷۵ش) در ۶۴ سالگی، از تپیدن بازیستاد و حوزه علمیه قم را در سوگ خود نشانید. در عصر یکشبه پس از تشییع شایسته و نماز آیت‌الله مشکینی بر او، در حرم مطهر حضرت مصصومه -علیها السلام- به خاک سپرده شد و جهانی از علم و فضل و تقوارا بآخود به خاک برد. عاش سعیداً ومات سعیداً.

*

را بر عهده گرفت و آنجا را مرکز فعالیتهای دینی و سیاسی خود قرار داد و مبارزات مردم مسلمان علیه رژیم ستمشاھی را از آنجا هدایت نمود و نسلی از جوانان متدين را برای انقلاب اسلامی پرورش داد. در زمان جنگ تحملی و هشت سال دفاع مقدس، مسجد ایشان از بزرگترین مراکز کمک‌رسانی به جبهه‌های نبرد بود و با وجود کهولت سن، خود در جبهه‌ها حاضر می‌شد و در کنار رزم‌مندگان اسلام بسیاری برداشت.

تألیفات آن مرد بزرگ عبارتند از:
۱- یکصد گفتار در تضییع حقوق آن‌ Ahmed Mختار، شرح بر کتاب تشریح و محاکمه در تاریخ آل محمد (ص)،
نوشته قاضی بهلول بهجت افندی (چاپ شده). ۲- مفاتیح آیات قرآن (آماده چاپ). ۳- کتاب انساب سادات.
۴- خاطرات. ۵- فرهنگ لغات قرآن.
۶- دیوان اشعار.
وی سرانجام پس از عمری قریب به

اشک از دیدگانش روان بود. بر سیماه ملیحش هماره تبسیمی شیرین نقش بسته بود و باروی خوش و کلامی دلشیز با دیگران برخورد می‌کرد. به شاگردان خود بسیار بها می‌داد و اشکالات و پرشتهای آنان را با دقت گوش فرامی‌داد و پاسخ می‌گفت. درس را به روانی و سادگی بیان می‌کرد و از دشوارگویی پرهیز. به انقلاب اسلامی و رهیزی آن عشق می‌ورزید و از آغاز مبارزات مردم مسلمان و روحانیت به رهبری حضرت امام، نقشی فعال بر عهده گرفت و نامش هماره در ذیل اعلامیه‌های مدرسان حوزه علمیه قم دیده می‌شد. پس از پیروزی انقلاب هم، در مقام تأیید نظام و

المکلفین، ۱۰- تقریرات درس فقه و اصول. از ویژگیهای ایشان پایبندی به مستحبات، خصوصاً نماز شب که حتی برای یک شب آن را ترک نکردند، و دوری از مکروهات، خلوص، زهد و ورع، تواضع و فروتنی، و علاقه فراوان به ساحت مقدس ائمه اطهار بود. در هر مناسبت ویژه و خصوصاً عصرهای چهارشنبه در درس خویش به ذکر مصیبت امام حسین (ع) می‌پرداخت و با صدای بلند گریه می‌کرد و هر سال در منزلش، مجلس بربامی ساخت. شباهی جمعه در بالا سر حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه -سلام الله علیها- حال خوشی داشت و سیلاخ

درگذشت حجت‌الاسلام والمسلمین خرمشاھی
مکتبخانه آغاز کرد و پس از آن مقدمات علوم و ادبیات و منطق را در نزد آیت‌الله آل آقا، و پس از آن شرح لمعه و رسائل و مکاسب و سایر سطوح را در نزد حضرات آیات، آقایان حاج سید محمد میبدی و حاج شیخ حسن علامی فراگرفت و در کنار آن به مطالعه مداوم احادیث و اخبار و تاریخ و تفسیر پرداخت و برگنای معلومات خویش افزود. وی دارای اجازات متعدد روایی و امور حسیه از غالب مراجع تقلید، چون امام خمینی، آیت‌الله حکیم، آیت‌الله گلپایگانی، و آیت‌الله مرعشی نجفی بود. ایشان خدمات دینی خود را با تألیف، تبلیغ، امامت جماعت و راهنمایی مردمان آغاز کرد و بیش از پنجاه سال بر اریکه منبر تکیه زد و مردم مسلمان را از بیانات خویش بهره‌مند نمود. در سال ۱۳۲۴ امامت جماعت سی‌سی‌سی‌سی از دست داد و تحت سرپرستی و کفالت مرحوم آیت‌الله آقا رحیم آقا (روحانی بزرگ شهر) قرار گرفت. تحصیلات خویش را در

عالی ریانی، حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین آقا حاج سید جواد حسنی خرمشاھی، از علمای مشهور کرمانشاه به شمار می‌رفت، که نسبش با بیست و هفت واسطه به حسن، فرزند حسن مثنی، فرزند حضرت امام حسن مجتبی -علیه السلام- می‌رسید. فقید سعید در سال ۱۳۲۴ق (۱۲۸۴شمسی) در کرمانشاه در خانواده‌ای متدين زاده شد. مادرش را در دو سالگی و پدر را در شش سالگی از دست داد و تحت سرپرستی و کفالت مرحوم آیت‌الله آقا رحیم آقا (روحانی بزرگ شهر) قرار گرفت. تحصیلات خویش را در

بزرگداشت مقام علمی و عملی او تا
مدت‌ها ادامه یافت.

*

اعلامیه ائمه جماعت قم را امضا می‌کرد.
با اینکه از آیات عظام سید ابوالحسن
اصفهانی، سید عبدالهادی شیرازی، سید
محسن حکیم، سید محمد رضا گلپایگانی و
امام خمینی، سید محمد رضا گلپایگانی و
دیگران اجازه امور حسیبه را داشت،
هیچگاه از سهم امام استفاده نکرد و
هدیه‌ای از کسی قبول ننمود.

برخی از تألیفات آن مرد بزرگوار
عبارتند از: ۱- وهابیت چیست؟
۲- معراج پیامبر. ۳- دانستنیهای تاریخ
(دوازده جلد).

سرانجام آن فقید در روز سه شنبه
شانزدهم مرداد ۱۳۷۵ (۲۰ ربیع الاول)
در هشتاد سالگی بدرود حیات
گفت و در چهارشنبه پس از نماز آیت الله
صفی گلپایگانی برپیکرش و تشییع جنازه
شایسته، به خاک سپرده شد.

ناصرالدین انصاری قمی

اشعار شنایی، مقدمه‌ای بر عرفان و
تصوف و برگزیده قصید خاقانی،
فرهنگ اشعار خاقانی، دیباچه‌نگاری
اشارة کرد.

*

فارسی، تصحیح سفرنامه ناصرخسرو،
آخرین اثر استاد مدح- داغ ننگ بر سیمای
ادب فارسی است که سالها پیش منتشر
شده.

*

برپیکرش به وسیله حضرت آیت الله
نجومی و تشییع جنازه‌ای که در کرمانشاه
بی سابقه بود، به خاک سپرده شد و مراسم

نود و سه سال، در تاریخ پنجم مرداد
۱۳۷۵ (۹ ربیع الاول ۱۴۱۷ق) در
کرمانشاه بدرود حیات گفت و پس از نماز

در گذشت حجت الاسلام والملمعین عابدی قمی
محضر حضرات آیات عظام سید محمد
حجت کوه کمری، سید صدر الدین
صدر، بروجردی، امام خمینی،
گلپایگانی و آقا سید احمد خوانساری
حاضر شد و مبانی فقهی و اصولی خود را
استوار ساخت. فقید سعید در کنار
آموختن، به آموزش شرح لمعه و مکاسب
پرداخت و افزون بر آن به امامت جماعت
مسجد رضوی- یکی از مساجد مهم قم-
تألیف، تأسیس کانونهای اسلامی برای
جوانان، بنیاد انجمنهای خیریه برای
دستگیری از درماندگان و مستمندان
پرداخت. وی علاقه بسیار به سادات،
تواضع، سادگی و دوری از دنیا، روی
خوش و اخلاق نکرو و سخنی نرم از
ویژگیهای دیگر او بود. از غذایی که
دیگران به درخانه اش می‌آوردند
نمی‌خورد و می‌گفت شاید چشم
محتجی به آن افتاده باشد. وی نخستین
کسی بود که در دوران سیاه طاغوت، پای

عالی فاضل خدمتگزار، حضرت
حجت الاسلام والملمعین آقای حاج
شیخ غلامحسین عابدی- طاب ثراه- از
مشاهیر ائمه جماعات قم به شمار
می‌رفت. وی در سال ۱۳۳۵ق (۱۲۹۵ش)
در شهر مذهبی قم دیده به
جهان گشود. در اوان کودکی تدبیاد اجل
گردیدیمی را بر سرش نشانید و او مجبور
شد که پی کاری رود، اما شوقش به
فراگیری علوم دینی وی را به مدرسه
فیضیه کشانید و با جدیت تمام مشغول
آموختن مقدمات و سطوح شد. سپس در

در گذشت استاد ضیاء الدین سجادی
بر ریاست دانشگاه تربیت معلم و
دانشکده ادبیات فارسی دانشگاه
تهران آثار فراوانی از خود به جا
گذاشت که از جمله می‌توان به دیوان
خاقانی، تفسیراللغات، برگزیده

دکتر سید ضیاء الدین سجادی استاد و
پژوهشگر در ادبیات فارسی، در
مرداد ماه در ۷۷ سالگی بر اثر بیماری
قلبی درگذشت.
وی در دوران زندگی پربارش علاوه

در گذشت استاد نادر وزین پور
فارسی اشتغال داشت، مقالات و کتابهای
بسیاری را به رمشته تحریر درآورده که
برخی از این آثار عبارتند از: داستانهای
معنی (گزیده‌ای از مشنوی معنوی)، سایه
امید، گزیده یوسف و زلیخا، دستور زبان

در تیر ماه سال جاری یکی دیگر از
استادان بر جسته زبان و ادبیات فارسی در
۶۲ سالگی رخت از جهان برپست. استاد
دکتر نادر وزین پور که سالها در
دانشگاه‌های کشور به تدریس زبان و ادب

فرهنگی

برگزاری بزرگداشت شیخ حبیب آل ابراهیم

مرحوم شیخ حبیب بوده است، به نقش احیاگر شیخ حبیب پرداخت.
همچنین آیت الله سید محمد حسین فضل الله در سخنان خود به تحلیل زندگانی علامه بزرگ حبیب آل ابراهیم پرداخت و ابعاد شخصیتی ایشان را در دوران حیاتش به پنج بخش تقسیم کرد.

دیگر سخنانهای این کنفرانس عبارت بودند از: استاد شیخ جعفر مهاجر، هاشم عثمان، شیخ محمد بیزک، استاد حسن امین، دکتر علی زیتون و دکتر حسن عباس نصرالله.

از برنامه‌های مهمی که در حاشیه این کنفرانس برگزار گردید، باید به نمایشگاه بزرگی از تصاویر و مکاتبات تاریخی و لوازم شخصی شیخ بزرگ اشاره کرد. این اسناد و مدارک با تلاش چند ماهه توسط خانه فرهنگ

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در لبنان، اولین کنفرانس بزرگداشت مقام علامه مجاهد شیخ حبیب آل ابراهیم را در تالار امام خمینی(ره) در شهر بعلبک برگزار کرد.

این کنفرانس در روزهای پنجمین و جمعه ۴ اوپن مدادماه ۱۳۷۵ برگزار شد و با تشکیل سه نشست، اساتید و محققین به ایراد سخنرانی پرداختند.

در مجلس افتتاحیه ابتدا آیاتی چند از کلام الله مجید تلاوت شد و پس از آن پیام آیت الله محمد علی تسخیری، ریاست محترم سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، به همراه بیانیه رایزن فرهنگی قرائت گردید.

پس از آن حجت الاسلام والمسلمین شیخ موسی شراره، که از معاصرین

تأسیس کتابخانه بامداد آذرنگ

فروخته شد و مبلغ آن برای خریدن کتابهای مناسب در اختیار کتابخانه‌ها قرار گرفت.

اخیراً، پس از مذاکراتی، دو مرکز کودکان ۱. مجتمع پسرانه اردی خانی در قلعه مرغی، تلفن ۰۵۶۴۲۰۵۰ و ۲. مجتمع شهید چمران، در خیابان ولی‌عصر، تلفن ۰۸۷۸۳۱۰۴ تحت پوشش سازمان بهزیستی، موافقت کرده‌اند دو مجموعه کتاب، در سطوح سنی هفت تا هفده سال، به نام «مجموعه بامداد آذرنگ» تشكیل دهند. نخستین هزینه‌های

با ارتتاح نابهندگام شادروان بامداد آذرنگ، فرزند نویسنده و مترجم فاضل، آقای عبدالحسین آذرنگ، کتابخانه کوچک بامداد به مدرسه ابتدایی شهید صدوقی (تهران، خ بهار شیراز، خ شهید خدابرست، تلفن ۰۷۵۴۹۰۸)، و مدرسه راهنمایی شهید پاکزادنیا (تهران، انتهای خ خرمشهر، داخل مصلای تهران، تلفن ۰۸۷۶۱۳۵۱) اهدا شد و با موافقت اولیای این دو مدرسه برای تشکیل دو مجموعه کتاب ویژه کودکان و نوجوانان به نام او، وسائل شخصی آن شادروان

جمهوری اسلامی ایران در بعلبک و مساعدت فرزند آن مرحوم جمع آوری شد و به گفته ناظران، آثار جمع آوری شده از میراث مهم شیعی محسوب می‌شود. شرکت کنندگان تأکید داشتند که جمهوری اسلامی ایران باید به عنوان پیشتر از حفظ میراث فرهنگی شیعی در جهت حفظ این آثار تلاش کند. از تصاویر تاریخی و بسیار مهم و منحصر به فرد در این نمایشگاه، عکس مرحوم میرزا ابوالحسن اصفهانی با مرحوم شیخ حبیب است که نظر بسیاری از بینندگان را به خود جلب کرد. یادآور می‌شود در خلال برنامه‌های کنفرانس تعدادی از شاعران به ایراد اشعار و قصیده‌های خود پرداختند.

*

تدارک این مجموعه‌ها از محل پس انداز بامداد و کمک خانواده اش تأمین شده است. و خانم نوش افرين انصاری (محقق) و خانم ثریا قزل ایاغ، استادان دانشگاه، داوطلبانه پذیرفته‌اند که بر تشکیل صحیح و مناسب این مجموعه‌ها نظردارت داشته باشند. خانواده بامداد نیز تعهد کرده‌اند به قدر استطاعت، سالانه و به طور مستمر به تکمیل این مجموعه‌ها کمک کنند.

بدین وسیله از همه کسانی که به تکمیل، توسعه یا افزایش مجموعه‌های